

Skriftlighed i Afsætning

En række mundtlige og skriftlige øvelser til styrkelse af den faglige kunnen i afsætningsfaget

Indholdsfortegnelse

Mål, kompetencer og bedømmelseskriterier i afsætning	2
Bedømmelseskriterierne til skriftlig eksamen vs. kompetencer i afsætning	3
Kompetencer og stofområder	3
Øvelse: Journalist hos Børsen (Databehandling & kommunikation).....	4
Øvelse: Brand det fast (Modelleringskompetence)	4
Øvelse: Konkurrencesituationen (Ræsonnementskompetencen).....	5
Øvelse: Er du til modeller? (Modelleringskompetence)	5
Forbedring af sprog	6
Eksempler på forbedringer	6
Øvelse: Fra "frisørsnak" til faglig kommunikation	6
Øvelse: Skriveordre	7
Øvelse: Show and tell	7
Kausale Koblinger.....??	8
Kausale koblinger.....??	8
Den gode analyse	8
Eksempel – fra 4 til 10 med brug af kausale koblinger	9
Øvelse: Begrund dine svar.....	9
Generelle øvelser.....	10
Øvelse: Mr. News	10
Øvelse: Din fedeste formulering (kommunikationskompetencen)	11
Øvelse: Fra ord til sætning	11
Øvelse: Leg og læring.....	11

Mål, kompetencer og bedømmelseskriterier i afsætning

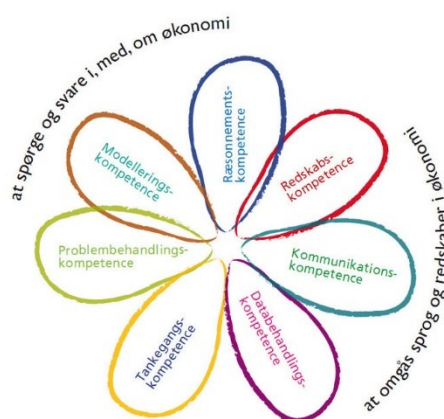
Sammenhæng mellem kompetenceblomsten og målene for afsætning

Økonomisk kompetence	Mål for afsætning
Økonomisk tankegangskompetence	Eleverne skal være i stand til at afgøre hvilke forhold, der har betydning for en virksomheds afsætning.
Økonomisk problemløsningskompetence	Eleverne skal kunne identificere, formulere og behandle de afsætningsmæssige udfordringer, der knytter sig til en virksomheds fortsatte vækst.
Økonomisk modelleringskompetence	Eleverne skal kunne anvende afsætningsøkonomiske modeller og forklare modellernes forudsætninger og egenskaber.
Økonomisk ræsonnementskompetence	Eleverne skal kunne udarbejde et afsætningsøkonomisk ræsonnement, herunder kunne forklare sammenhængen mellem en række afsætningsøkonomiske forhold i en given kontekst.
Økonomisk databehandlingskompetence	Eleverne skal kunne indsamle, bearbejde og præsentere informationer om en virksomheds markedsforhold og vurdere informationers troværdighed og relevans i en given sammenhæng.
Økonomisk kommunikationskompetence	Eleverne skal kunne formidle afsætningsøkonomiske forhold.
Økonomisk redskabskompetence	Eleverne skal kunne udvælge og anvende it-værktøjer.

Bedømmelseskriterierne til skriftlig eksamen vs. kompetencer i afsætning

Der lægges vægt på:

- at du begrundet dit valg af teori og modeller = **modellering**
- at du udtrykker dig i et klart og præcist sprog med brug af fagets begreber = **kommunikation**
- at du foretager en udvælgelse af relevant information
- = **tankegang/databehandling**
- at du anvender relevante teorier og modeller korrekt
- = **problembehandling/modellering**
- at du begrundet dine svar = **ræsonnement**
- at du til hvert spørgsmål skriver en kort afrunding = **"redskab"**

Kompetencer og stofområder

Nedenstående model kan anvendes som tydeliggørelse af fokuspunkter ift. forløb og kompetencer.

	Metode	Makroforhold	Interne forhold og strategi	Internationalisering	Udbudsforhold	Marketingmix
Tankegangs-kompetence						
Problembehandlingskompetence						
Modelleringskompetence						
Ræsonnementskompetence						
Databehandlingskompetence						
Kommunikationskompetence						
Redskabskompetence						

Øvelse: Journalist hos Børsen (Databehandling & kommunikation)

Du er ansat ved Børsen og skal lave udarbejde artikel om emnet ”Madspild”.

- Opstil en liste med relevante artikler om emnet. Kilderne skal listes efter korrekt formalia i en kildehenvisning:
  - Eksempel: Dansk Handelsblad: ”Forbrugerne skal mindske påskens madspild”
<https://dhblad.dk/forbrugerguide-skal-mindske-paaskens-madspild-21/03-2018>, 21.03.18
- Herudover ønskes indsigt med fakta og statistikker om udspredelsen af madspild i Danmark. Her kan eksempelvis søges data fra:
  - Statistikbanken
  - Euromonitor

Forventet output:

- *Version 1:* Udarbejd en artikel målrettet Børsens læsere, hvor der anvises til dine kilder.
- *Version 2:* Udarbejd en faglig præsentation om Madspild (Børsens læsere er målgruppen) med anvendelse af med de fundne kilder.

Elevtid: 1 time +1 lektion på skolen

Omfang: 1 side svarende til 2400 tegn inkl. mellemrum

Bedømmelse: du bedømmes ud fra hvor godt du anvender relevante fagbegreber til at beskrive det valgte emne

---

Øvelse: Brand det fast (Modelleringskompetence)

Emne: Branding (eller andet begreb/teori)

Opgave:

- Eleverne skal **udarbejde en video**, hvor begrebet forklares via et **speak** og med visuelle midler (tegninger, billeder, osv.)

Forventet output: video på 2-3 min. varighed

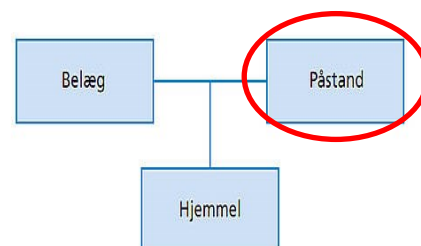
Øvelse: Konkurrencesituationen (Ræsonnementskompetencen)

Der skal udarbejdes en analyse af konkurrencesituationen for Elgiganten.

- Start med en afgrænsning af marked og målgruppe.
- Der skal fremvises ræsonnement over valg af teorier, dvs. at der i indledningen af *hver* teori/model, der anvendes skal argumenteres for følgende:
  - Hvorfor denne model/teori?
  - Hvad gør den relevant for netop denne opgave og virksomhed?
  - Hvilke teorier (som ikke er anvendt i opgaven) kunne ellers være anvendt, og hvorfor blev disse fravalgt?

Forventet output: 2-3 sider. (1 side svarende til 2400 tegn inkl. mellemrum)

Bedømmelse: du bedømmes ud fra hvor god du er til at argumentere og anvende kausale koblinger*.

*Kausale koblinger bliver gennemgået på side xxx

Øvelse: Er du til modeller? (Modelleringskompetence)

Der skal udarbejdes en redegørelse om følgende:

- Hvilke modeller har du indtil nu lært om i afsætning?
  - Hvad undersøger modellerne?
  - Hvorfor anvendes modellerne?
  - Hvornår kan modellerne anvendes – er der specielle situationer, hvor de er særligt anvendelige?
  - Hvilke informationer skal indhentes for at modellen kan anvendes og bliver fyldestgjort?
-

Forbedring af sprog

Eksempler på forbedringer

Nedenstående eksempler er taget fra elevers afleveringer.

- Bryggeriet er stadig ungt, men har lært meget af det hårde marked for bryggerier i Danmark.
- *Bryggeriet er stadig ungt, men har lært meget af den hårde konkurrence på ølmarkedet i Danmark.*
- *Der er i den yderste ring og dermed uafhængige omverden skrevet markedet for madvarer, da Århus Bryghus jo konkurrerer med alle madvarer i et vist omfang.*
- I min omverdensmodel er det let at se, hvilke faktorer Arla har.
- *Ud fra omverdensmodellen, fremkommer hvilke faktorer der påvirker virksomheden Arla.*

Øvelse: Fra "frisørsnak" til faglig kommunikation

Nedenstående er eksempler på "frisørsnak" i elevafleveringer.

- "Novo Nordisk er en virksomhed, som laver frygteligt mange penge."
- "Virksomheden sprøjter medicin ud som aldrig før."
- "LEGO tjener kassen på diverse ting."
- "Toms er faldet lidt ned ad bakke."

Opgave:

Hvordan kan disse sætninger forbedres? Skriv din bedste faglige formulering på hver sætning.

Øvelse: Faglig virksomhedskarakteristik

Find en artikel (eller bed eleverne selv at finde), der indeholder godt med fakta om en virksomhed og bed eleverne gøre følgende:

Opgave

1. Læs artiklen.
  2. Overstreg afsætningsord du mener er relevante for en virksomhedskarakteristik.
  3. Gå sammen med din sidemakker og sammenlign jeres ord.
  4. Herefter diskuteres ordene på klassen
  5. Nu skal der udarbejdes en virksomhedskarakteristik, hvor dine markerede ord indgår. Ordene skal fremhæves med **fed**.
  6. Virksomhedskarakteristikken skal enten fremlægges eller afleveres.
-

Øvelse: Skriveordre

Opgave:

- Du er ansat i en større udenlandsk detailhandelskæde, som påtænker at etablere sig i Danmark. Du er af din chef blevet bedt om, at lave en oversigt over de vigtigste detailhandelskæder på det danske marked, så man kan danne sig et overblik over situationen på det danske marked.
- Du skal vælge en af kæderne på det danske marked for dagligvarer og lave en karakteristik af denne virksomhed.

Stof: Kap 4.1 Virksomhedskarakteristik i Systimes Marketing

Kompetencemål: at kunne formulere sig ved hjælp af afsætningsøkonomiske fagbegreber

Elevtid: 1 time +1 lektion på skolen

Omfang: 1 side svarende til 2400 tegn inkl. Mellelrum

Bedømmelse: du bedømmes ud fra hvor godt du anvender relevante fagbegreber til at beskrive den valgte virksomhed.

Øvelse: Show and tell

Opgave: Anne skal have en ny sofa

Baggrund: underviseren har givet intro til købsadfærd.

Opgaven:

- I grupper udarbejdes en **film** med sammenklippede **billeder** og tilhørende storytelling i form af et **speak**. I filmen skal den købsproces, som Anne går igennem ved køb af en sofa, demonstreres.

* Opgaven kan eksempelvis udvides ved at der først skal laves en persona på Anne*

Kausale Koblinger

Kausale koblinger.....??

Faglig skrivning undersøger og begrundet kausale sammenhænge.

Eksempler:

- Derfor
- På grund af
- Som følge af
- Fordi
- For
- Således at
- Da
- Forårsager
- Medfører
- Resulterer i
- Skyldes
- Grunden/årsagen til
- Virkningen af
- Resultatet af

Den gode analyse

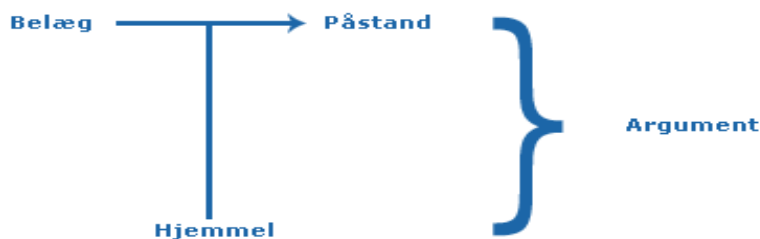
Starter med en kort **indledning**: ” I følgende afsnit vil virksomheden XX blive analyseret ud fra **værdikæden** med henblik på at **få klarlagt virksomhedens værdi for kunden samt virksomhedens kernekompetencer.**”

Afsluttes altid med en **konklusion**: ”Efter at have analyseret virksomheden gennem.....kan det nu konkluderes....., da ....”

Ræsonnementskompetence

Toulmins argumentationsmodel

- Påstand: Køb af en is på en varm sommerdag er et impuls køb
- Belæg: Det skyldes, at beslutningsprocessen er kort og....
- Hjemmel: Modellen om forskellige købstyper

Eksempel – fra 4 til 10 med brug af kausale koblinger

4-tallet

- Novo Nordisk er en af verdens største producenter af insulin, og de har en stor markedsandel.
- Der er stor konkurrence på markedet og det giver problemer for Novo.
- De må bruge nogen af vækststrategierne fra Ansoffs vækstmatrix.
- De skal også eksportere noget mere, men det skriver jeg om senere.

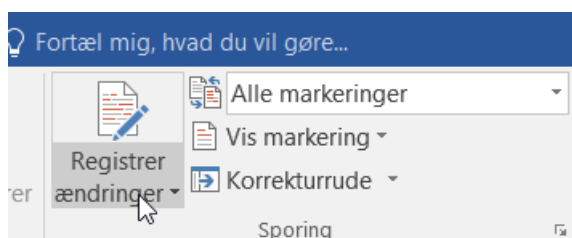
10-tallet

- Novo Nordisk er en af verdens største producenter af insulin til diabetesbehandlinger, **hvilket** kan ses af deres store markedsandele på verdensmarkedet.
- Konkurrencen på dette marked er dog ved at intensiveres, **som følge af** nye store konkurrenter, specielt i USA.
- **Dette betyder**, at Novo Nordisk må finde nye måder at skabe vækst på, **for** stadig at bibeholde sin ledende position. Der findes forskellige måder at skabe vækst på i en virksomhed, **nemlig** ved intensivering, integration eller diversifikation.
- Der vil i det efterfølgende afsnit blive analyseret nærmere på de to første muligheder, **da** vækst ved diversifikation skønnes for risikobetonet for Novo.....
- **En af følgerne heraf er**, at de må fortsætte med internationaliseringen, hvilket vil blive analyseret nærmere i afsnit 3.

Øvelse: Begrund dine svar

Tag udgangspunkt i en tidligere aflevering og bed eleverne om følgende:

- Du skal genaflevere din seneste aflevering, hvor du forbedrer dit sprog.
  1. Der skal anvendes kausale koblinger
  2. Du skal markere funktionen ”registrer ændringer” i Word, så dine ændringer kan ses.

3. Markér endvidere med **fed** eller **overstreg**, hver kan du anvender en kausal kobling

Generelle øvelser

Øvelse: Mr. News

- Find en valgfri artikel på min. 1 side
- Artiklen skal indeholde afsætningsrelevante emner, der er sket inden for erhvervslivet
- Artiklen må maksimalt være et par uger gammel
- Vis med citater fra artiklen, hvilke teoretiske områder emnerne ligger inden for? (der skal ikke analyseres)
- Kom med eksempler (i flertal!) på hvordan informationerne i artiklen kan anvendes til det gennemgåede pensum i afsætning.
- Afslut (i fællesskab med klassen) med at formulere 3 spørgsmål, der opfylder de 3 taksonomiske niveauer.
- Artiklen skal sendes til de andre i klassen senest aftenen før kl 20:00 via Facebookgruppen
- Besvarelsen af opgaven skal præsenteres på klassen med powerpoint-præsentation.

Elevtid: I skemaet fastsætter læreren på hvilke datoer de enkelte elever har ansvar for ugens/månedens Mr. News (afhænger af hvor ofte, man ønsker det skal foregå). Der afsættes 1 times elevtid pr. elev.

Kompetencemål: Mr. News er god til at træne elevernes: kommunikations-, ræsonnements og databehandlingskompetence

En øvelse der træner eleverne i:

- At finde og læse afsætningsrelevante artikler.
- At styrke deres mundtlige og delvis også skriftlig præstationsevner.
- At koble teori til praksis.
- At styrke forståelse i de tre taksonomiske niveauer.
- At holde sig opdateret på hvad der sker i erhvervslivet.
- Elever opdeles i grupper af 2 og max 3.

Øvelse: Din fedeste formulering (kommunikationskompetencen)

Brug evt. artiklen fra seneste Mr. News session eller evt. deres seneste afleveret og bed eleverne om følgende:

7. Find eksempler i artiklen, der kan indgå i PESTEL(kan være med hvilken som helst teori, der tages udgangspunkt i).
  8. Formulér jeres fedeste afsætningsætning for hvert af områderne i PESTEL.
  9. Sætningerne indsættes i et googledocs oprettet af læreren og sætningerne gennemgås på klassen.
-

Øvelse: Fra ord til sætning

Læreren udarbejder en masse kort med afsætningsord. Det kan være alt fra modeller, begreber (kunder, leverandører, opinionsledere, konkurrenter osv.) til teorier.

10. Kortene placeres på et bord, med bagsiden opad.
  11. Eleverne trækker hver 1-3 kort.
  12. Læreren vælger en virksomhed, der er det overordnede udgangspunkt.
  13. Eleverne forbereder en sætning, hvor ordene på kortet indgår samtidig med, at der tages udgangspunkt i den valgte virksomhed.
  14. Øvelsen gentages
-

Øvelse: Leg og læring

Emne: Persona

Krav: Legoklodser (eller pap, magasiner eller andet der kan kreeres ting ud af)

Opgave:

- Gå sammen i grupper af 3 personer.
  - Udarbejd en persona for H&M i legoklodser – desto mere illustration om personaen, des bedre.
  - Tag billeder af jeres kreativiteter.
  - Udarbejd herefter en præsentation, der skal fremvises på klassen.
-